

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Снежанка Томова Тишева-Господинова, д.м.,
ръководител Катедра „Кардиология, пулмология и ендокринология”,
Медицински университет – Плевен

Относно дисертационния труд „**Промени на еластиновата и колагеновата обмяна при развитието на ранни съдечно-съдови усложнения при пациенти с метаболитен синдром**”
за получаване на образователната и научна степен „Доктор”-научна специалност” кардиология”-03.01.47

Дисертант: Едуард Ованес Мекенян, докторант към Катедра „Кардиология, пулмология и ендокринология”, МУ-Плевен

Представеният труд по същество е едно широко проучване на промените на някои имунологични показатели настъпващи в хода на развитието на атеросклерозата и метаболитния синдром и разкриване на тяхната значимост в патогенезата на ССС заболявания и техните усложнения. Изхождайки от епидемиологичните и статистически данни за смъртността и заболяемостта от ССС заболявания и последващите ги усложнения, поставената тема е актуална и дисертабилна, тъй като се касае за получаване и интерпретиране на информация с фундаментално значение. Това изисква разнообразни подходи и постановки.

В центъра на вниманието на кандидата е промяната на метаболизма на основните съединително-тъканни протеини еластин и колаген и техните късни неензимно гликирани продукти, огромното значение на които за еластичността и адаптивните процеси на съдовата стена в тясно взаимодействие с други рискови фактори в норма и патология, е отдавна и

многостранно проучвано. Това безспорно е изисквало висока професионална подготовка, задълбочено познаване на световните постижения в тази насока и експериментален опит, за да може на фона на огромната литература по тези въпроси да намери своята, условно казано „ниша” в проучванията и да може да ни представи резултати от значение за обогатяване на знанията ни в тази далеч непозната в пълния си обем област на човешкото знание.

I . Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд в обем 129 страници, включително списък на използвана литература е представен под приетата форма у нас, въведение с литературен обзор по проблема, цели и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, дискусия, изводи, приноси, публикации и участия в научни форуми и литературна справка.

В настоящият си вид рецензирианият дисертационен труд е с обем от 129 стр. Състои се от 7 дяла, озаглавени по следния начин:

- Въведение-2 стр
- Литературен обзор 42 стр.
- Цел и задачи и методология на проучването – 10 стр.
- Резултати от проучването и обсъждане – 47 стр.
- Изводи – 2 стр.
- Приноси - 1 стр

Считам, че структурата на работата е логично изградена. Дисертацията е онагледена с 43 графики и 9 таблици.

Литературен обзор:

Уводът представя синтетично актуалността на проблема. Качество на литературния обзор добро и представлява много добре подгответа студия върху атеросклерозата, метаболитния синдром и методите за ранно оценяване на съдово стареене и фибрилерните компоненти на матрикса,

неговата структура и сложно взаимодействие на основните му протеини еластин и колаген в съдовата система /в норма и патология/, въз основа на най-съвременните литературни оценки и постижения на медико-биологичните науки.

Библиографската справка е от 169 заглавия, от които 18 на кирилица . Авторът много добре е запознат с литературата по изследвания проблем, и е открил недостатъчно проучените му аспекти.

Целта е ясно формулирана и обоснована от литературния обзор. Въз основа на това д-р Мекенян много удачно формулира своята работна хипотеза, което позволява обективно и целенасочено да се определят целта и задачите на проучването и последователно да се проследи неговото реализиране и получените резултати.

Задачите са реално постижими, поставени ясно и конкретно за да разрешат планираната цел.

Дизайнът на проучването е основан на използване на съвременни диагностични методи. Информацията е събирана систематично и изчерпателно, а използваните методи за обработка и представяне на резултатите дават ясна представа за постигнатото от докторанта.

Ясно личи желанието на кандидата да използва интегрален подход при оценка на значението на промените в обмяната на еластина и колагена и техните крайни гликирани продукти в хода на съдовото стареене.

В разработването на дисертационния труд е използван богат набор от съвременни и високоинформативни методики за стратифициране на пациентите, с оглед разделянето им в отделни подгрупи, в съответствие с техния статус по отношение на дислипидемията и нивата на серумната глюкоза.

Имунологичните проучвания са проведени с помощта на един от най-съвременните и широко използвани в имунологичната практика методи: ELISA. Достоверността на получените резултати е убедително

гарантирана от анализа, на който са подложени с помощта на съвременни статистически методи.

Подробното ми запознаване с дисертационния труд на д-р Едуард Мекенян ми позволява да представя **приносите** от неговата разработка, свързани с някои имунологични промени на еластичната и колагенова обмяна по следния начин:

1. За първи път се изследват някои от имунологичните показатели на еластиновата, тропоеластиновата и колаген тип IV обмяната при метаболизъм без съдови усложнения, които доказват интензификация на еластиновата и колагенова обмяна, вероятно свързани със съдово стареене.
2. За първи път се доказва неензимното гликиране на еластин и колаген тип IV и възможността им да образуват късни продукти на гликиране.
3. Висока оценка заслужават проучванията върху корелацията между нивата имунологичните показатели на еластиновата, тропоеластиновата, колаген тип IV обмяната и анти AGEs антитела спрямо SCORE chart риска, които показват изразена положителна корелационна зависимост между нивата на AEAb IgG, AT-EAb IgG и ACollIVAb IgG и SCORE chart риска.
4. За първи път се сравняват различни класове анти AGEs антитела при лица с метаболитен синдром със захарен и без захарен диабет.
5. Най-обобщено казано представени са нови, обогатяващи еластинните ни знания за ролята на хуморалния имунен отговор срещу еластина и колаген тип IV и деградационните им продукти в хода на съдовото стареене

Това разкрива много интересни възможности за тяхното практическо приложение и ново направление за широка изследователска работа.

В заключение: Дисертационният труд на д-р Мекенян по своята значимост, актуалност, оригиналност и мащабност отговаря на научните критерии за “докторска дисертация”. Д-р Едуард Мекенян покрива количествените критерии посочени от Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Плевен.

По темата на дисертацията дисертанта има 6 научни публикации и съобщения, като в тях е първи автор, а 3 от съобщенията са изнесени на авторитетни международни конгреси.

Това ми дава основание да предложа на уважаемото Научно жури да гласува за присъждане на образователната и научната степен „доктор” на
д-р Едуард Ованес Мекенян

Плевен

28.06.2012г.

Автор:

Доц. д-р Снежана Тишева, д.м.

